

Een man die niet meer kan

Begin mei vult sociaal-artistisch gezelschap Compagnie Tartaren het Wagehuys met haar nieuwste voorstelling 'Dood van een handelsreiziger'. Een gesprek met regisseur Matthias Van de brul en speler Greet Claes.

Waarover gaat de voorstelling 'Dood van een handelsreiziger'?

Greet: Het verhaal draait om Willy, een man die zijn hele leven gewerkt heeft als handelsreiziger. Nu is hij volledig uitgeput. Hij is een persoon die niet langer kan doorgaan en uiteindelijk crasht.

Matthias: Willy heeft zijn hele leven doorgebracht op de weg en is uiteindelijk op gewerkt. Een alternatieve titel is voor mij: "Een man die niet meer kan". Dit alles heeft een enorme impact op de mensen rondom Willy. Greet vertolkt de rol van Linda, de echtgenote van Willy. Bij haar en bij de andere personages zie je die impact. Ik denk dat iedereen die komt kijken dat gevoel van "niet meer kunnen" en wat daar allemaal onder ligt, zal kunnen vatten.

Wat zijn de belangrijkste thema's die worden verkend?

Greet: Dat "op zijn" is een belangrijk thema en de rode draad doorheen het stuk. Ook vastlopen in het wel nog willen, maar het niet meer kunnen komt zeer sterk aan bod. Ik denk dat het voor heel veel mensen herkenbaar is. Dat je op een punt komt en denkt: "Wat heb ik nu eigenlijk heel mijn leven gedaan?"

Matthias: Ja inderdaad. Het is een stuk uit 1949 dat wou waarschuwen voor wat er zou gebeuren als we allemaal op die manier zouden leven. Dan gaan we collectief crashen. Dat is nu effectief aan het gebeuren, de kranten staan er vol van. Dit is nieuws dat ons langs alle kanten overspoelt. Mensen kunnen niet meer, ze zitten in een burn-out. In onze samenleving voel je het, iedereen kent wel iemand die daar mee zit. Het gaat dus over dat "op zijn". Omdat je je te hard hebt moeten geven of omdat je niet meer ziet waarom je iets doet.

Het is een oud stuk, zijn er veel zaken aangepast?

Matthias: Het is een oud stuk dus we hebben het wel aangepast. Dit heeft niet zozeer te maken met een actualisering, wel door de co-creatie. We hebben een voortraject afgelegd met de spelers om onze eigen kern uit het stuk te halen. Welke zinnen moeten we overlaten om die kern over te brengen? Het gevoel van eenzaamheid en afgeslotenheid is de laatste jaren veel groter geworden door de opkomst van sociale media. Hierdoor dreigen er mensen uit de boot te vallen. Het ging echt vanzelf om het stuk te actualiseren, we hebben er niet zoveel moeite voor moeten doen.

Greet, wat vind je zo fijn aan de repetities of wat is je bijgebleven?

Greet: (lacht) Het is gewoon leuk! Bezig zijn met theater en me daarin kunnen smijten. Ook het samen met anderen zoeken en repeteren vind ik altijd leuk. Het voortraject is steeds heel interessant: het zoeken, proberen en uittesten. Hoe iedereen zo gemotiveerd is om mee te doen geeft mij energie. Daarnaast vind ik de samenwerking met Matthias heel tof. Hij geeft heel concrete aanwijzingen die ik heel fijn vind.

Matthias, waarom werk je zo graag samen met de Tartaren?

Matthias: Ik doe sowieso graag toneel. Maar ik krijg energie van dit proces omdat het naar de kern gaat. Bij dit stuk heb ik de indruk dat de taal mooi in elkaar klikt en dat samenwerken vlot loopt. Het is een goede match. Ik moet het helder en simpel kunnen uitleggen. Om dat te kunnen doen moet ik zelf weten waarover dat gaat, om het dan weer over te dragen.

En ik vind het hier ook gewoon heel leuk, ik kom hier dood- en doodgraag. Ik vind dit de mooiste repetitieprocessen van mijn jaar. Dat is hoe ik graag toneel maak, los van alle franjes. Overal is er wel eens een gevoeligheid of iemand die het wat moeilijker heeft, overal. We werken heel direct, cut-the-crap. Hier zijn de zinnen, wat vind jij ervan, wat vind jij ervan en we proberen het. Het is een fantastisch mooie ploeg, je voelt dat. Ik kan het niet exact beschrijven, maar dat voelt op alle mogelijke manieren goed!

Wat hoop je dat het publiek zal meenemen naar het zien van de voorstelling?

Matthias: Ik hoop geen decorstukken, dan kunnen we de dag erna niet meer spelen. (lacht)
Nee, de titel is 'Dood van een handelsreiziger', dus een groot geheim wat er op het einde gebeurt is er niet. Maar je moet buiten gaan met het gevoel dat dit niet had moeten gebeuren. Deels vanuit je eigen kwetsbaarheid, 'dit mag ik niet met mezelf laten gebeuren'. Maar ook als groep mensen, publiek, samenleving het gevoel hebben 'zoiets zou niet mogen gebeuren'. Voor mij is het een mix van 3 dingen. Enerzijds een soort maatschappelijke druk van buitenaf op Willy. Daarnaast is het een kwetsbaarheid die hij heeft. En als laatste heeft hij ook nog eens moeilijk karakter. Dat is zijn fatale driehoek waar hij aan ten onder gaat. Ik hoop als je gaat kijken dat je denkt: "Dit zou niet mogen gebeuren. En dat gebeurt vandaag." Los van het feit dat er humor in stuk zal zitten is het tragisch, diep triest.

Waarom moeten de mensen komen kijken?

Greet: (lacht) Om ons te zien, simpel! En ik geloof dat het de mensen zal ontroeren.

Matthias: Ik denk dat ze een heel straf verhaal gaan zien, straf gespeeld. Het is iets wat je zal raken, sowieso! Het is een unieke kans om zo'n verhaal dicht bij de deur te zien. Dat we zo'n iconisch stuk mogen vastpakken en stap per stap kijken waar het resoneert met ons en waar we het publiek raken. We hebben iets in handen wat het publiek zeker zal aangrijpen.

Interview 12 februari 2024 door Lenka Verborgt

'Dood van een handelsreiziger', tekst Arthur Miller, do 2 mei om 20u, vr 3 mei om 13u30 & 20u en za 4 mei 20u in 30CC/Wagehuys

een productie van Cie Tartaren

De voorstelling is **niet** geschikt voor jongeren **onder 16 jaar** en bevat het thema zelfdoding. Heb je vragen over zelfdoding en wil je erover praten, dan kan je terecht bij de Zelfmoordlijn op het nummer 1813 of via www.zelfmoord1813.be

zelfmoord1813.be
voor info en hulp

1813
zelfmoord